

ประกาศกรมการขนส่งทางบก

เรื่อง ป้ายอักษร ภาพและเครื่องหมายของรถบรรทุกวัตถุอันตราย

พ.ศ. ๒๕๕๕

ตามที่ได้มีประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง การติดป้ายอักษร ภาพและเครื่องหมายของรถบรรทุกวัตถุอันตราย ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๓ ไว้แล้ว นั้น

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการติดป้ายและเครื่องหมายแสดงความเป็นอันตรายตามประเภทของวัตถุอันตรายเสียใหม่ ให้สอดคล้องกับความตกลงว่าด้วยการขนส่งสินค้าอันตรายระหว่างประเทศทางถนนของคณะกรรมการเศรษฐกิจของยุโรปแห่งสหประชาชาติ (European Agreement Concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road : ADR) อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๕ (๒) (ฉ) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๐ (พ.ศ. ๒๕๕๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ อธิบดีกรมการขนส่งทางบกออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง การติดป้ายอักษร ภาพและเครื่องหมายของรถบรรทุกวัตถุอันตราย ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๓

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“วัตถุอันตราย” หมายความว่า วัตถุอันตรายตามประเภทที่กำหนดไว้ในประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดประเภทหรือชนิดและลักษณะการบรรทุกวัตถุอันตรายที่ผู้ขับรถต้องได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถชนิดที่ ๔

“หน่วยขนส่ง” หมายความว่า รถบรรทุกหนึ่งคัน หรือรถลากจูงและรถพ่วงหรือรถกึ่งพ่วงที่ต่อพ่วงกัน

“รถแบตเตอร์” หมายความว่า รถที่มีภาชนะบรรจุก๊าซหลายใบติดตั้งอยู่กับตัวรถอย่างถาวร และมีท่อก๊าซต่อร่วมถึงกัน

ข้อ ๓ รถบรรทุกวัตถุอันตรายที่มีปริมาตรหรือน้ำหนักของวัตถุอันตรายตามที่กำหนดในภาคผนวก ก ท้ายประกาศ ต้องติดป้ายอักษร ภาพและเครื่องหมายให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ ๔ ป้ายและเครื่องหมายของรถบรรทุกวัตถุอันตรายมีดังนี้

(๑) ป้ายแสดงความเป็นอันตรายของวัตถุอันตรายที่บรรทุก

(๒) ป้ายสีส้ม ได้แก่

(ก) ป้ายสีส้มที่ไม่มีข้อความ

(ข) ป้ายสีส้มที่มีหมายเลขแสดงความเป็นอันตราย (Hazard identification number หรือ Kemer code) และหมายเลขสหประชาชาติของวัตถุอันตราย (UN number)

(๓) เครื่องหมายสำหรับสารที่มีอุณหภูมิสูง ในกรณีบรรทุกวัตถุอันตรายประเภทที่ ๙ (วัตถุอันตรายเบ็ดเตล็ด) ที่เป็นของเหลวมีอุณหภูมิตั้งแต่ ๑๐๐ องศาเซลเซียส ขึ้นไป หรือที่เป็นของแข็งมีอุณหภูมิตั้งแต่ ๒๔๐ องศาเซลเซียส ขึ้นไป

(๔) เครื่องหมายสำหรับสารที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม ในกรณีบรรทุกวัตถุอันตรายที่มีคุณสมบัติเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม

ตัวอักษร ตัวเลข ภาพ เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์บนป้ายแสดงความเป็นอันตราย เครื่องหมายสำหรับสารที่มีอุณหภูมิสูง หรือเครื่องหมายสำหรับสารที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม หมายเลขแสดงความเป็นอันตรายและหมายเลขสหประชาชาติของวัตถุอันตรายของป้ายสี่เหลี่ยม ให้เป็นไปตามตาราง A ของบทที่ ๓.๒ ของข้อกำหนดว่าด้วยการขนส่งสินค้าอันตรายทางถนนของประเทศไทย หรือความตกลงว่าด้วยการขนส่งสินค้าอันตรายระหว่างประเทศทางถนนของคณะกรรมการเศรษฐกิจของยุโรปแห่งสหประชาชาติ

ข้อ ๕ ป้ายแสดงความเป็นอันตรายตามข้อ ๔ (๑) ต้องมีลักษณะและขนาด ดังนี้

(๑) เป็นป้ายสี่เหลี่ยมจัตุรัสวางทแยงมุม ๔๕ องศา กับแนวระนาบ มีความยาวด้านละไม่น้อยกว่า ๒๕๐ มิลลิเมตร และมีเส้นขอบห่างจากขอบฉลาก ๑๒.๕ มิลลิเมตร ขนานกับขอบป้ายทั้งสิ้นด้าน โดยเส้นขอบครึ่งบนต้องมีสีเดียวกับสัญลักษณ์แสดงความเป็นอันตราย และเส้นขอบครึ่งล่างต้องมีสีเดียวกับข้อความและตัวเลขแสดงประเภทความเป็นอันตราย ทั้งนี้ เว้นแต่ป้ายแสดงความเป็นอันตรายของวัตถุอันตรายประเภทที่ ๗ (วัสดุแก๊สอันตราย) ให้มีเส้นขอบสีดำห่างจากขอบป้าย ๕ มิลลิเมตร ขนานไปกับขอบป้ายทั้งสิ้นด้าน

(๒) สัญลักษณ์แสดงความเป็นอันตราย มีขนาดเหมาะสมกับขนาดของป้าย

(๓) ตัวเลขแสดงประเภทความเป็นอันตราย ที่มุมด้านล่างของแผ่นป้าย มีความสูงไม่น้อยกว่า ๒๕ มิลลิเมตร โดยในกรณีของวัตถุอันตรายประเภท ๑ ให้แสดงพร้อมด้วยกลุ่มความเข้ากันได้ด้วย

ป้ายแสดงความเป็นอันตรายสำหรับวัตถุอันตรายประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๗ หากขนาดหรือโครงสร้างรถไม่มีพื้นที่เพียงพอสำหรับติดป้ายแสดงความเป็นอันตรายของวัตถุอันตรายตามขนาดที่กำหนด ในวรรคหนึ่ง อาจลดขนาดป้ายลงเหลือความยาวด้านละ ๑๐๐ มิลลิเมตร ก็ได้

สำหรับการบรรทุกวัตถุอันตรายด้วยถังบรรทุกที่มีความจุไม่เกิน ๓ ลูกบาศก์เมตร หรือภาชนะบรรจุขนาดเล็ก อาจลดขนาดป้ายลงได้ แต่ต้องมีความยาวไม่น้อยกว่าด้านละ ๑๐๐ มิลลิเมตร

ป้ายแสดงความเป็นอันตรายให้เป็นไปตามตัวอย่างในภาคผนวก ข ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๖ ป้ายสี่เหลี่ยมตามข้อ ๔ (๒) ต้องมีลักษณะและขนาด ดังนี้

(๑) ป้ายสี่เหลี่ยมที่ไม่มีข้อความ เป็นป้ายสี่เหลี่ยมพื้นสีส้มสะท้อนแสง มีความสูง ๓๐๐ มิลลิเมตร ความกว้าง ๔๐๐ มิลลิเมตร มีเส้นขอบสีดำหนา ๑.๕ มิลลิเมตร อาจมีเส้นแนวนอนสีดำหนา ๑.๕ มิลลิเมตร คั่นที่กึ่งกลางของป้ายก็ได้

(๒) ป้ายสี่เหลี่ยมที่มีหมายเลขแสดงความเป็นอันตราย และหมายเลขสหประชาชาติของวัตถุอันตราย ต้องมีลักษณะและขนาดตาม (๑) และให้มีเส้นแนวนอนสีดำหนา ๑.๕ มิลลิเมตร คั่นที่กึ่งกลางของป้าย โดยส่วนบนของป้ายกำหนดเป็นหมายเลขแสดงความเป็นอันตราย และส่วนล่างของป้ายกำหนดเป็นหมายเลขสหประชาชาติของวัตถุอันตราย ซึ่งหมายเลขที่แสดงต้องเป็นตัวเลขอารบิกสีดำ มีความสูง ๑๐๐ มิลลิเมตร และมีความหนา ๑.๕ มิลลิเมตร

หมายเลขแสดงความเป็นอันตรายและหมายเลขสหประชาชาติของวัตถุอันตราย บนป้ายสี่เหลี่ยม ต้องไม่ลบเลือนและต้องสามารถอ่านได้แม้ถูกไฟเผาไหม้นาน ๑๕ นาที

ในกรณีขนาดหรือโครงสร้างรถทำให้ไม่สามารถติดป้ายสีส้มตามขนาดที่กำหนดใน (๑) หรือ (๒) อาจลดขนาดป้ายลงได้ แต่ต้องมีความสูง ๑๒๐ มิลลิเมตร ความกว้าง ๓๐๐ มิลลิเมตร และมีเส้นขอบสีดำหนา ๑๐ มิลลิเมตร

ขนาดของป้ายสีส้มตามวรรคหนึ่งให้มีความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ ๑๐

ป้ายสีส้มให้เป็นไปตามตัวอย่างในภาคผนวก ข ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๗ เครื่องหมายสำหรับสารที่มีอุณหภูมิสูงตามข้อ ๔ (๓) เป็นป้ายรูปสามเหลี่ยมด้านเท่า มีความยาวด้านละไม่น้อยกว่า ๒๕๐ มิลลิเมตร มีสีและลักษณะตามตัวอย่างในภาคผนวก ข ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๘ เครื่องหมายสำหรับสารที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมตามข้อ ๔ (๔) เป็นป้ายรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสวางทแยงมุม ๔๕ องศา กับแนวระนาบ มีความยาวด้านละไม่น้อยกว่า ๒๕๐ มิลลิเมตร มีสีและลักษณะตามตัวอย่างในภาคผนวก ข ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๙ การติดป้ายและเครื่องหมายของรถบรรทุกวัตถุอันตรายตามประกาศนี้ ต้องติดในตำแหน่งที่ถูกต้องตามที่กำหนดและสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และผู้ประกอบการขนส่งอาจติดป้ายเครื่องหมาย หรือข้อความแสดงรายละเอียดอื่นเกี่ยวกับการบรรทุกวัตถุอันตรายเป็นการเพิ่มเติมด้วยก็ได้ เช่น ชื่อที่ถูกต้องในการขนส่ง หมายเลขโทรศัพท์กรณีฉุกเฉิน ป้ายเตือนการรอมยา

ข้อ ๑๐ การติดป้ายแสดงความเป็นอันตราย ต้องเป็นป้ายที่แสดงความเป็นอันตรายตรงกับวัตถุอันตรายที่ทำการบรรทุกและต้องติดบนตัวรถที่มีสีที่ติดกันกับป้าย แต่ในกรณีตัวรถมีสีกลมกลืนกับสีป้าย ให้ใช้เส้นประหรือเส้นทึบสีดำรอบขอบป้ายแทนก็ได้ โดยให้ติดที่ด้านข้างทั้งสองข้างและด้านท้ายของรถ เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้การติดป้ายแสดงความเป็นอันตรายเป็นไปตามที่กำหนด

(๑) กรณีรถมีส่วนบรรทุกหลายส่วนและมีการขนส่งวัตถุอันตรายมากกว่าหนึ่งประเภท ให้ติดป้ายแสดงความเป็นอันตรายแต่ละประเภทที่ด้านข้างของรถให้ตรงกับตำแหน่งการบรรทุกและที่ด้านท้ายรถ

(๒) กรณีส่วนบรรทุกของรถสามารถยกขึ้นลงจากรถได้ เช่น ตู้สินค้า แท็งก์คอนเทนเนอร์ ภาชนะบรรจุก๊าซแบบกลุ่ม (MEGC) ให้ติดป้ายแสดงความเป็นอันตรายไว้ที่ด้านหน้า ด้านข้างทั้งสองข้าง และด้านท้ายของส่วนบรรทุก

(๓) กรณีการบรรทุกวัตถุอันตรายแบบหีบห่อ (Package) หรือในบรรจุภัณฑ์ (Packaging) ไม่ต้องติดป้ายแสดงความเป็นอันตราย เว้นแต่การบรรทุกดังกล่าวเป็นวัตถุอันตรายประเภทที่ ๑ หรือประเภทที่ ๗ ให้ติดป้ายแสดงความเป็นอันตรายไว้ที่ด้านข้างทั้งสองข้าง และด้านท้ายของส่วนบรรทุก

ข้อ ๑๑ การติดป้ายสีส้ม ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ป้ายสีส้มที่ไม่มีข้อความ ให้ติดที่ด้านหน้าและด้านท้ายของหน่วยขนส่ง

(๒) ป้ายสีส้มที่มีหมายเลขแสดงความเป็นอันตรายและหมายเลขสหประชาชาติของวัตถุอันตราย ให้ติดกรณีการบรรทุกวัตถุอันตรายที่มีหมายเลขแสดงความเป็นอันตรายตามที่กำหนดไว้ในตาราง A ของบทที่ ๓.๒ ของข้อกำหนดว่าด้วยการขนส่งสินค้าอันตรายทางถนนของประเทศไทย หรือความตกลงว่าด้วยการขนส่งสินค้าอันตรายระหว่างประเทศทางถนนของคณะกรรมการเศรษฐกิจแห่งยุโรป ภายใต้สหประชาชาติ ดังนี้

(ก) กรณีการบรรทุกวัตถุอันตรายแบบเทกอง หรือสิ่งของหรือของแข็งที่ไม่ได้บรรจุหีบห่อ หรือวัสดุกำมันตรังสีในบรรจุภัณฑ์ที่มีหมายเลขสหประชาชาติหมายเลขเดียว ให้ติดป้ายที่ด้านข้างทั้งสองข้างของส่วนบรรทุก

(ข) กรณีการบรรทุกวัตถุอันตรายในแท็งก์ หรือในรถแบตเตอรี่ ให้ติดป้ายที่ด้านข้างทั้งสองข้างตรงกับวัตถุอันตรายที่ทำการบรรทุกบนแท็งก์หรือแต่ละช่องบรรทุกของแท็งก์ หรือแต่ละกลุ่มถังบรรทุกของรถแบตเตอรี่

(ค) กรณีการบรรทุกวัตถุอันตรายประเภทที่ ๓ ของเหลวไวไฟ ที่มีหมายเลขสหประชาชาติ ๑๒๐๒, ๑๒๐๓, ๑๒๒๓, ๑๒๖๘ หรือ ๑๘๖๓ ร่วมกัน โดยไม่มีวัตถุอันตรายชนิดอื่นในแท็งก์ อาจไม่ติดป้ายตาม (๑) หรือ (๒) (ข) ก็ได้ หากมีการติดป้ายที่มีหมายเลขแสดงความเป็นอันตรายและหมายเลขสหประชาชาติของวัตถุอันตรายชนิดที่มีความอันตรายสูงสุด เช่น มีจุดวาบไฟต่ำสุด ที่ด้านหน้าและด้านหลังของหน่วยขนส่ง

(ง) กรณีส่วนบรรทุกของรถสามารถยกขึ้นลงจากรถได้ ให้การติดป้ายเป็นไปตาม (ก) หรือ (ข) แล้วแต่กรณี เว้นแต่เมื่อส่วนบรรทุกนั้นถูกนำไปวางบนรถทำให้ไม่สามารถมองเห็นป้ายได้อย่างชัดเจน ให้ติดป้ายตามตำแหน่งการบรรทุกบนตัวรถเพิ่มเติมด้วย

กรณีการบรรทุกวัตถุอันตรายเพียงชนิดเดียวโดยไม่มีการบรรทุกสินค้าอื่นไปด้วย หากมีการติดป้ายที่มีหมายเลขแสดงความเป็นอันตรายและหมายเลขสหประชาชาติของวัตถุอันตรายนั้นที่ด้านหน้าและด้านหลังของหน่วยขนส่งแล้ว อาจไม่ติดป้ายตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) (ก) (ข) และ (ง) ก็ได้

ข้อ ๑๒ ให้นำความในข้อ ๑๐ มาใช้กับการติดเครื่องหมายสำหรับสารที่มีอุณหภูมิสูง และเครื่องหมายสำหรับสารที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม โดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ การติดป้ายและเครื่องหมายตามข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ ให้เป็นไปตามตัวอย่างในภาคผนวก ค ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๑๔ เมื่อทำการขนถ่ายวัตถุอันตรายออกจากรถและได้ล้างหรือทำความสะอาดส่วนบรรทุกหรือถังบรรทุกแล้ว ให้ทำการปลดป้ายหรือเครื่องหมายสำหรับรถบรรทุกวัตถุอันตรายออก หรือปิดคลุมป้ายหรือเครื่องหมายดังกล่าวด้วยวัสดุที่มีความคงทน

ข้อ ๑๕ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

สมชัย ศิริวิวัฒน์โชค

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก